Till Klimat- och näringslivsdepartementet
Diarienummer KN2026/01568

Yttrande över remiss:
Revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026

Återvinningsindustrierna är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 36 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda i anläggningar över hela landet. Våra medlemmar står för återvinning av både kommunalt och icke-kommunalt avfall.

Sammanfattning

Återvinningsindustrierna tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på förslaget till reviderat ETS-direktiv. För Återvinningsindustrierna är det särskilt intressant med förslagen om att inkludera förbränning av icke-farligt avfall i EU ETS, att utöka möjligheter att använda auktionsintäkter för åtgärder inom avfallshierarkin samt att utveckla incitament för CCU och användning av återvunna kolatomer, och vi har därför valt att fokusera vårt remissvar till dessa områden. Återvinningsindustrierna;

- Tillstyrker inkludering av avfallsförbränning i EU ETS och vill se en snabbare infasning än det föreslagna införandet.
- Anser att ytterligare styrmedel för ökad materialåtervinning behövs.
- Tillstyrker förslaget om att utöka de prioriterade användningsområdena för medlemsstaternas intäkter från auktionering av utsläppsrätter.
- Tillstyrker förslaget att stärka incitamenten för koldioxidavskiljning och användning (CCU).

Huvudsakliga synpunkter

Återvinningsindustrierna ser EU ETS som ett centralt styrmedel för att minska utsläppen och driva klimatomställningen inom EU. Utsläppshandelssystemet behöver ge en stark, långsiktig och förutsägbar prissignal som främjar investeringar i utsläppsminskningar och samtidigt stärker förutsättningarna för en mer cirkulär ekonomi. För att uppnå detta behöver EU ETS bidra till att återvunnet material blir mer konkurrenskraftigt i förhållande till primära råvaror och främja en mer resurseffektiv användning av material.

Tillstyrker inkludering av avfallsförbränning i EU ETS

Återvinningsindustrierna välkomnar förslaget om att förbränning av icke-farligt avfall inkluderas i EU ETS. En harmonisering inom hela EU skapar mer likvärdiga konkurrensvillkor mellan medlemsstaterna. Att avfallsförbränning omfattas av utsläppshandelssystemet i hela EU tydliggör att sektorn ska bidra till klimatomställningen, samtidigt som det kan stärka incitamenten för ökad materialåtervinning.

Utformningen bör säkerställa att återvinningsbara material styrs till materialåtervinning framför energiutvinning. För material som kan materialåtervinnas bör förbränning inte vara ett ekonomiskt mer attraktivt alternativ. Det bör följas upp i vilken utsträckning inkluderingen av avfallsförbränning i EU ETS bidrar till ökad materialåtervinning och tillgången till återvunna råvaror. Samtidigt kan avfallsförbränning i vissa fall vara ett behandlingssteg för att möjliggöra återvinning av resurser ur förbränningsrester. Genom behandling av exempelvis flygaska kan metaller och andra värdefulla ämnen återvinnas och återföras som råvaror till samhället. EU ETS bör därför utformas och kompletteras på ett sätt som även främjar utvecklingen av sådana cirkulära värdekedjor.

Kommissionen föreslår att förbränning av icke-farligt avfall gradvis inkluderas i EU ETS under perioden 2031–2034, med full överlämningsskyldighet först 2034. Merparten av svenska avfallsförbränningsanläggningar omfattas redan av EU ETS. Med grund i detta bör Sverige verka för en mer ambitiös lagstiftning med snabbare infasning än den som föreslås. En lång övergångsperiod innebär att en harmoniserad reglering och likvärdiga konkurrensvillkor inom unionen fördröjs, vilket kan påverka den svenska konkurrenskraften negativt.

EU ETS behöver kompletteras med styrmedel för ökad materialåtervinning

Återvinningsindustrierna ser positivt på att kommissionens förslag tydligare kopplar EU:s utsläppshandelssystem till den cirkulära ekonomin och avfallshierarkin. EU ETS kan ge en viktig ekonomisk signal genom att prissätta fossila utsläpp från avfallsförbränning, men kan inte ensamt säkerställa en ökad materialåtervinning. För att styrningen ska få genomslag längs med hela värdekedjan krävs kompletterande åtgärder som stärker efterfrågan på återvunnet material och skapar långsiktiga marknadsförutsättningar för investeringar i materialåtervinning. Ytterligare styrmedel behöver riktas tidigare i värdekedjan för att minska användningen av fossila råvaror, särskilt fossilbaserad plast, som tillförs avfallsströmmarna.

Auktionsintäkter bör användas för att stärka cirkulariteten

Återvinningsindustrierna välkomnar förslaget om att utöka de prioriterade användningsområdena för medlemsstaternas intäkter från auktionering av utsläppsrätter. Att intäkterna bland annat ska kunna användas för åtgärder som stärker de högre stegen i avfallshierarkin, såsom förebyggande, återanvändning, separat insamling, sortering och materialåtervinning, är positivt. Auktionsintäkterna bör kunna användas för investeringar som genom ökad cirkularitet bidrar till att minska utsläppen i andra ETS-sektorer. Materialåtervinning kan minska behovet av primära råvaror och därmed minska utsläppen från tillverkningen av nya material. Det är viktigt att finansieringsmöjligheterna utformas så att investeringar i återvinningsteknik och återvinningskapacitet är möjliga och utgör berättigade användningsområden för auktionsintäkter.

Incitament för CCU och användning av återvunna kolatomer

Återvinningsindustrierna ser positivt på kommissionens förslag att stärka incitamenten för koldioxidavskiljning och användning (CCU). Förslaget om att flytta överlämningsskyldigheten av utsläppsrätter nedströms till den punkt där kolet senare släpps ut kan bidra till mer likvärdiga förutsättningar mellan produkter som innehåller fossila respektive återvunna kolatomer och minska risken för dubbel prissättning.

Stockholm, den 19 oktober 2026

Linnéa Bergman
Hållbarhetschef, Återvinningsindustrierna